

Quickscan Natuurtoets Pastoor Rientjesstraat, Hellendoorn

Definitief

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer W. Bekke
Twentepoort Oost 16A
7609 RG ALMELO
T 0546-454466
E info@bjz.nu
I www.bjz.nul www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5587

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
Vincent de Lenne	Emmy Veeman	26-11-2012



INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Ruimtelijke ontwikkeling	4
3. NATUURWETGEVING	5
3.1 Flora en faunwet beschermd flora en fauna	5
3.2 Natura 2000-gebieden, natuurbeschermingswet 1998	5
3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	6
4. METHODE.....	7
4.1 Bureauonderzoek	7
4.2 Terreinonderzoek	7
5. BESCHERMDE SOORTEN	8
5.1 Flora.....	8
5.2 Zoogdieren	8
5.2.1 Vleermuizen	8
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren	9
5.3 Vogels.....	10
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	10
5.5 Ongewervelden	11
6. CONCLUSIE EN AANBEVELING	12
6.1 Natura 2000 en EHS	12
6.2 Beschermde soorten	12
6.3 Broedvogels.....	12
6.4 Conclusie en aanbevelingen	12

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1 FLORA EN FAUNAWET

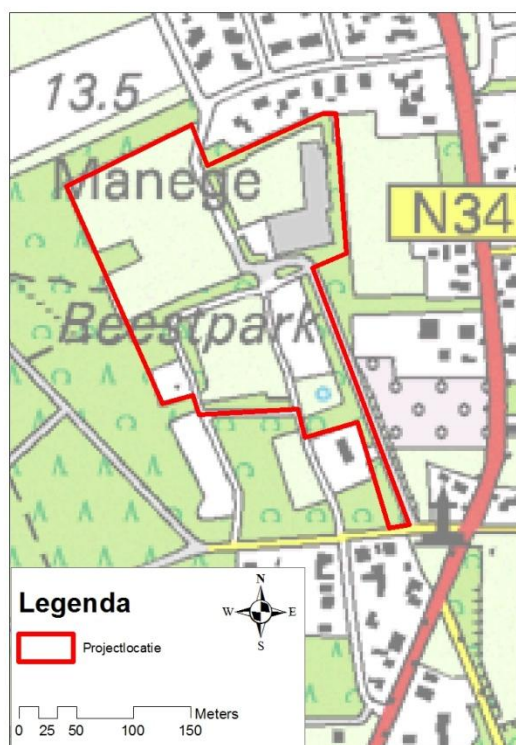
BIJLAGE 2 INRICHTINGSSCHETS

1. INLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens de manege aan de Pastoor Rientjesstraat te verplaatsen.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen noodzakelijk aan de natuurwetgeving. Naar aanleiding van een flora- en faunaonderzoek moet duidelijk worden welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.



Figuur 1: ligging projectlocatie en directe omgeving

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

De planlocatie bevindt zich aan de Pastoor Rientjesstraat 77 aan de zuidwest kant van Hellendoorn (zie figuur 1 en 2) en grenst aan de Sallandse heuvelrug. Op de projectlocatie bevindt zich een manege. De manege wordt omsloten door diverse groenstructuren (singel, bomenrij, kleine bosjes en solitaire bomen). De beplanting bestaat voornamelijk uit zomereiken. Daarnaast zijn enkele berken, beuken, Amerikaanse eiken en acacia's aanwezig. Hieronder bevinden zich enkele forsere exemplaren (zomereiken en beuken). Binnen de planlocatie zijn geen natuurlijke waterelementen aanwezig. Wel is een waterbak aanwezig die gebruikt wordt als hindernis bij menwedstrijden. De directe omgeving bestaat uit een kleinschalig landschap grenzend aan de bebouwde kom van Hellendoorn en de Sallandse Heuvelrug.

Onderstaande foto's geven een impressie van de projectgebied en de directe omgeving:



Afbeelding 1 voorzijde manegeschuur



Afbeelding 2 binnenzijde manegehal



Afbeelding 3 de nieuwbouwlocatie van de manege (oostkant). De nieuwbouwlocatie bestaat uit een open terrein zonder beplanting alleen aan de randen staan enkele bomen.



Afbeelding 4 zijkant manegehal (enkele bomen op de voorgrond zullen gekapt worden).



Afbeelding 5 nieuwbouwlocatie (de vier bomen voor het hek zullen waarschijnlijk gekapt worden)



Afbeelding 6 paardenweide aan de westkant van het plangebied.

2.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens de manege aan de Pastoor Rientjesstraat 77 te verplaatsen naar de zuidkant van het projectgebied. Op de huidige locatie van de manege zullen vier woningen gebouwd worden. Binnen de projectlocatie zullen enkele bomen gekapt worden. Het gaat om een aantal zomereiken, Amerikaanse eiken, acacia's, beuken en berken. Daarnaast worden enkele parkeerplaatsen gerealiseerd en wordt een paardenbak gerealiseerd. Voor een impressie van de ruimtelijke ontwikkeling wordt verwezen naar de inrichtingsschets die is opgenomen in bijlage 2.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Op ongeveer 2,5 kilometer afstand van het projectgebied bevindt zich Natura 2000-gebied de Sallandse Heuvelrug. Vanwege de aard, afstand en de kleinschaligheid van het voornemen worden negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied uitgesloten. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hier niet aan de orde.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Het plangebied ligt voor een deel binnen de ecologische hoofdstructuur. In het document Toetsing ecologische Hoofdstructuur zijn de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling getoetst.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinonderzoek

Het veldbezoek op 19 december 2011 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door dhr. V. de Lenne, ecologisch adviseur van Eelerwoude, uitgevoerd bij bewolkt weer en een temperatuur van 2°C.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Echter, in deze tijd van het jaar zijn veel plantensoorten niet meer zichtbaar. De aangetroffen vegetatie die voorkomt in het plangebied bestaat uit algemene soorten van voedselrijke milieus. Mogelijk komt een licht beschermde soort als brede wespenorchis voor langs de randen van het plangebied.

Effecten en ontheffing

Mogelijk komt de licht beschermde brede wespenorchis voor in het plangebied, echter ook na inrichting blijft het gebied geschikt voor deze soort. Ook blijven de randen van het projectgebied intact. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

De projectlocatie is tijdens het veldbezoek beoordeeld op de geschiktheid voor vleermuizen. Op basis van de actuele verspreiding van vleermuizen en de situatie in het plangebied worden de volgende soorten binnen het plangebied verwacht: gewone dwergvleermuis, laatvlieger (gebouwbewonende soorten) rosse vleermuis (boombewonende soort) en eventueel ruige dwergvleermuis en gewone grootvleermuis (gebouw en boombewonende soort).

Bij het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Baltsverblijfplaats

- Zomerverblijfplaats

Iedere verblijfplaats stelt weer andere eisen aan het klimaat, toegankelijkheid en expositie ten opzicht van de zon. Als verblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen.

Verblijfplaats

Op basis van het terreinbezoek is geconstateerd dat de te verplaatsen manege geschikt is als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Spouwmuren of geschikte betimmering, dak en daklijsten ontbreken. Daarnaast is er erg veel licht in de manege aanwezig.

Boombewonende vleermuizen, zoals rosse vleermuis, gebruiken holten en spleten in bomen om in te verblijven. Binnen de projectlocatie verdwijnen enkele bomen die oud genoeg zijn om geschikte holtes te bevatten (zomereiken en beuken). Bij inspectie bleken enkele beginnende holtes bij afgezaagde takken aanwezig te zijn, deze bleken echter niet ver genoeg door te lopen om als verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. Tevens zijn geen sporen aangetroffen

Vliegroute en/of foerageergebied

Het is waarschijnlijk dat vleermuizen het plangebied gebruiken als foerageergebied. In de luwte van de gebouwen en beplanting kunnen laatvlieger, gewone dwergvleermuis en eventueel ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootvleermuis foerageren. De projectlocatie kan onderdeel uitmaken van een vliegroute, de beplanting rond de manege verbindt de bebouwde kom naar geschikt foerageergebied.

Effecten en ontheffing

Verblijfplaatsen

Alle vleermuizen en hun functionele leefomgeving (verblijfplaatsen, maar ook vliegroutes

en foerageergebied) zijn in de Flora- en faunawet beschermd. De voorgenomen ontwikkelingen zullen geen negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen. De te slopen manege is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen voor boombewonende soorten zijn niet aanwezig wegens het ontbreken van geschikte holten en spleten. Een negatief effect op verblijfplaatsen wordt uitgesloten.

Vliegrouete en foerageergebied

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren of een vliegrouete hebben. De mogelijk aanwezige vliegrouete langs de beplanting langs de manege blijft behouden, daarnaast blijft de planlocatie geschikt als foerageergebied.

Op dit moment is in en rondom het plangebied beperkte verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting enigszins toenemen. Een aantal nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er wordt dan ook geadviseerd om verlichting tot een minimum te beperken in het plangebied en belichting van o.a. landschapselementen te voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen. Indien landschapselementen toch verlicht worden, kan nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk zijn.

Indien rekening wordt gehouden met verlichting, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen een aantal algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen, zoals egel, haas, hermelijn, bunzing, konijn, mol, wezel en (spits)muizen (Douma et al). Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3-soorten

Steenmarter

Mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied (foerageergebied) van de

steenmarter. Vanwege de grootte van het plangebied zal het plangebied maar een klein onderdeel uitmaken van het leefgebied. De steenmarter beschikt over een zeer groot leefgebied (gemiddeld 75 ha.) en kan in een nacht grote afstanden afleggen (gemiddeld 5 km).

Eekhoorn

Eekhoorn is aangetroffen aan de rand van het projectgebied. (Blad) nesten zijn echter niet aangetroffen.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

Steenmarter

Mogelijk komt steenmarter voor in het projectgebied, sporen of verblijfplaatsen zijn echter niet aangetroffen. Steenmarter is een weinig kritische soort die een netwerk van verblijfplaatsen heeft en in een nacht grote afstanden kan afleggen. Met de ruimtelijke ontwikkeling gaat geen vaste verblijfplaats van steenmarter verloren, tevens is in de directe omgeving ruim voldoende alternatief. Negatieve effecten worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorn is aangetroffen in het plangebied, bladnesten zijn echter niet aangetroffen. Met de ruimtelijke ontwikkeling gaan geen (vaste) verblijfplaatsen van eekhoorn verloren. Mogelijk verdwijnt een klein gedeelte van het foerageergebied van eekhoorn. Het plangebied blijft ook na verplaatsing van de manege geschikt als foerageergebied. Daarnaast is er ruim voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving aanwezig. Negatieve effecten worden uitgesloten.

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. das, boomarter, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet binnen het plangebied verwacht vanwege het suboptimale biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten. Op deze soorten wordt dan ook geen negatieve effecten verwacht.

Aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is voor beschermde grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Algemene broedvogels en categorie 5

De aangetroffen vogels in en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende vogelsoorten aangetroffen in het projectgebied en de directe omgeving: groene specht, merel, boomklever, vink, koolmees, pimpelmees, houtduif en zwarte kraai. Mogelijk dat deze soorten ook in of in de (directe) omgeving van het plangebied broeden.

Categorie 1-4

Nesten van soorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaats jaarrond beschermd zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden ook niet verwacht. In het omliggende bosgebied kunnen wel verblijfplaatsen aanwezig zijn van buizerd, sperwer en havik. Mogelijk foerageren bovengenoemde soorten in en rond het projectgebied.

Effecten en ontheffing

Algemene broedvogels

In het plangebied kunnen verschillende algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en

faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het ondermeer om boomklever, koolmees, pimpelmees en zwarte kraai. Het gaat dan voor deze soorten om een beperkt aantal broedparen van algemeen voorkomende soorten. In de directe omgeving is ruim voldoende alternatief. Een significant negatief effect op deze soorten wordt uitgesloten.

Categorie 1-4

Soorten of nesten van soorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaats jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen binnen of direct rondom de projectlocatie.

Wel kan het plangebied als foerageergebied dienen voor deze groep van vogels en meer specifiek voor soorten als buizerd, havik en sperwer. Aangezien er voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving aanwezig is en het plangebied ook in de toekomst geschikt blijft als foerageergebied worden negatieve effecten op deze 'jaarrond-soorten' uitgesloten.

Aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal algemene soorten, zoals bruine kikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. Binnen het plangebied is een waterbak aanwezig. De waterbak

wordt echter gebruikt als hindernis bij menwedstrijden en is hierdoor ongeschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten.

Reptielen en vissen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen en binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Vanwege het ontbreken van geschikte waterelementen zijn vissen niet aanwezig binnen het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Wel dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht. Er worden geen negatieve effecten verwacht op reptielen en vissen.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

Effecten en ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing.

6. CONCLUSIE EN AANBEVELING

6.1 Natura 2000 en EHS

Op basis van deze quickscan worden geen effecten op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) verwacht. Er is geen sprake van beschermde natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ter plaatse of in de directe omgeving het plangebied. De projectlocatie ligt deels binnen de EHS. Met de ruimtelijke ontwikkeling zijn negatieve effecten op de EHS niet op voorhand uit te sluiten. Dit is nader getoetst in het document Toetsing ecologische Hoofdstructuur.

6.2 Beschermde soorten

Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) waaronder de brede wespenorchis en voor strikter beschermde soorten broedvogels, steenmarter, eekhoorn en vleermuizen.

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet aan de orde.

Geconcludeerd wordt dat het plangebied tevens een geschikt leefgebied vormt voor een aantal strikter beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet, het gaat hierbij om vleermuizen, steenmarter, eekhoorn en (broed)vogels. Met de voorgenomen effecten worden echter geen negatieve effecten op deze

soortgroepen verwacht. De functionele leefomgeving zal voor deze aanwezige dan wel te verwachten soorten behouden blijven. In de omgeving zijn daarnaast genoeg alternatieve mogelijkheden voorhanden en daarbij is het aannemelijk dat de nieuwe locatie ook na de ontwikkeling onderdeel blijft uitmaken van het leefgebied van deze soorten.

6.3 Broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden.

In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

6.4 Conclusie en aanbevelingen

Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op aanwezige beschermde soorten. Wel dient rekening gehouden te worden met verlichting. Hiermee kunnen de plannen doorgang vinden in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 1. Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied.

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Verblijfplaats/ foerageergebied	doden, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Verblijfplaats/ foerageergebied	Aantasting leefgebied, doden tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
3	Vleeruisen	Mogelijk foerageergebied, vliegroute	Geen, projectlocatie blijft geschikt als foerageergebied en vliegroute	Nee, mits	Rekening wordt gehouden met verlichting
2	Steenmarter	Mogelijk foerageergebied	Tijdelijke verstoring	Nee	Zorgplicht
2	Eekhoorn	Foerageergebied	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee, mits	Zorgplicht,
V	Vogels	Broedlocatie	Kleine aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
V5	Vogels - categorie 5	Foerageergebied/broedlocatie	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht



LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.* Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter.* KNNV Uitgeverij, Zeist.

Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010. Uitgeverij Profiel, Bedum

Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel.* Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4,* SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie.* KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen,* Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, 5 maart 2010. *Vleermuisprotocol 2010.*

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.ravon.nl

BIJLAGE 1 FLORA EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurreggeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrictlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

INRICHTINGSSCHETS



't Oale Spoor concept-plekkenplan

Legenda

- plangrens
- nieuw managementgebouw
- nieuwe woningen
- verharde wegen
- parkeerplaatsen trailers
- halfverharding
- wedstrijdvlak
- kabels- en leidingenstrook
- nieuwe bomen 42 Linden
- nieuwe bomen 10 eiken
- nieuwe haag groene beuk